

Keskusvaalilautakunnan valinta

KHALL 26.05.2025 § 127

Vaalilain 13 §:n mukaan valtuuston on asetettava kuntaan kunnan keskusvaalilautakunta, johon kuuluu viisi (5) jäsentä ja tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään viisi (5). Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Jäsenistä valtuuston on määrättävä yksi puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi. Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa (vuoden 2025 vaalit) esiintyneitä äänestäjäryhmiä.

Jotta kunnan keskusvaalilautakunnan jäsenet ja varajäsenet edustaisivat edellisissä kuntavaaleissa esiintyneitä äänestäjäryhmiä, se yleensä edellyttää, että kukin jäsen ja varajäsen edustaa eri äänestäjäryhmää. Niin kauan kuin yksikin huomioon otettava äänestäjäryhmä on vailla edustusta, keskusvaalilautakuntaan ei saa valita muusta ryhmästä kahta edustajaa.

Eri ryhmien äänimäärät 13.4.2025 pidetyissä kuntavaaleissa olivat seuraavat:

Kansallinen Kokoomus	1097
Perussuomalaiset	215
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	333
Suomen Keskusta	1250
Vihreä liitto	256
Vasemmistoliitto	206
Suomen Kristillisdemokraatit (KD)	139
Liike Nyt	23
Kotikunta yhteislista	241

Kuntalain 32 §:n mukaan toimielimen jäsenet valitaan valtuuston toimikaudeksi, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi tai kuntalaissa toisin säädetä.

Kuntalain 71 §:ssä on määrätty yleinen vaalikelpoisuus kunnan luottamustoimeen. Sillä tarkoitetaan edellytyksiä, jotka henkilön on täytettävä, jotta hänet voidaan ylipäättänsä valita kunnan luottamustoimeen.

Vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Vaalikelpoinen lautakuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastetavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos

kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Lähtökohtana on, että henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen valtuustoon, ei ole vaalikelpoinen myöskään lautakuntaan. Vaalikelpoisuudesta valtuustoon säädetään kuntalain 72 §:ssä.

Vaalikelpoinen valtuustoon ei ole:

- 1) valtion virkamies, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä;
- 2) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii kunnanhallituksen tai lautakunnan tehtäväalueen johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavassa vastuullisessa tehtävässä;
- 3) kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön;
- 4) kuntayhtymän jäsenkunnan valtuuston osalta kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Suostumus on annettava ennen kuin henkilö valintaan luottamustoimeen. Laissa ei säädetä suostumuksen kirjallisesta muodosta, lukuun ottamatta valtuustoehdokkaan antamaa suostumusta. Suositeltavaa on ottaa kaikki suostumukset kirjallisina, jolloin annettu suostumus voidaan tarvittaessa näyttää toteen.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta valtuustoa tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Lain mukaisen sukupuolikiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten ja varajäsenten kohdalla.

Vaalilain 13 §:n mukaan "jäsen tai varajäsen, joka keskusvaalilautakunnalle toimitetun ehdokashakemuksen mukaan on asetettu puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa". Käytännössä työskentelyeste voi tulla ajankohtaiseksi vasta seuraavissa kuntavaaleissa.

Valmistelija	Hallinnon asiantuntija livari Käkelä puh. 044 778 0226, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi Hallintoassistentti Veeti Varis puh. 044 778 0040, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Ikola-Norrbacka Rinna
Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se päättää 1. valita keskusvaalilautakuntaan viisi (5) jäsentä ja viisi (5) varajäsentä valtuuston toimikaudeksi; 2. nimetä varsinaisiksi jäseniksi valituista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan; ja 3. asettaa varajäsenet siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.

Valmistelija	Hallinnon asiantuntija livari Käkelä puh. 044 778 0226, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi Hallintoassistentti Veeti Varis puh. 044 778 0040, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi
Päätösehdotus	Valtuusto päättää 1. valita keskusvaalilautakuntaan viisi (5) jäsentä ja viisi (5) varajäsentä valtuuston toimikaudeksi; 2. nimetä varsinaisiksi jäseniksi valituista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan; ja 3. asettaa varajäsenet siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.
Päätös	Valtuusto päätti valita keskusvaalilautakuntaan valtuuston toimikaudeksi seuraavat viisi jäsentä: Arto Juva Kati Koivunen Mirja Järvinen Teija Hiltunen Jussi Mantere Puheenjohtajaksi valittiin Arto Juva ja varapuheenjohtajaksi Kati Koivunen. Valtuusto päätti valita varajäseniksi valtuuston toimikaudeksi seuraavat jäsenet: 1. Risto Arvassalo 2. Joni Kalke 3. Maarika Karjalainen 4. Katja Suomela 5. Juha Hyttinen